

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 10 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za diake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 10 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravišтво, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Novi naš naučni minister.

Dunaj 5. febr. [Izv. dop.]

Baron Kriegsau bode gotovo te dni v „Wiener Zeitung“ proglašen kot imenovan za naučnega ministra, še prej, predno se začne budgetna debata. On je bil pod grofom Belkredijem sekcijski šef v notranjem ministerstvu in je vodil oddelek za nauk in kultus. Potem se je dal penzionirati, ker nij hotel služiti pod Giskro in Hasnerjem.

Po svojih političnih in narodnih nazorih spada k avtonomistom in bode, kar vemo iz gotovega vira, popolnem pravičen tudi nam Jugoslovonom. Zato se je vest o njegovem imenovanju zadovoljno sprejela v vseh avtonomističnih krogih, odvalila se nam bode saj enkrat tista mōra, ki nas je toliko let tlačila. Močno se je govorilo o baronu Gödlu, pa politične razmere in potrebni obziri so tačas še zabranili njegovo imenovanje.

Naj še to dostavim, da je baron Kriegsau osobno dobro znan z vodji avtonomističnih strank, zlasti z grofom Hohenwartom.

* * *

Toliko nam piše naš dunajski dopisnik.

Naj tu dostavimo še nekaj poročil ali sodeb družih listov o istej stvari.

„Triester Ztg.“ od 5. t. m. se piše z Dunaja: „Imenovanje dvornega svetovalca viteza pl. Kriegsaura za naučnega ministra je, kakor se vidi, dovršeno dejanje.“

„Vaterland“ odgovarja „Bohemii“, katera je Kriegsaura malo pocnila kot k nobenej stranki, zlasti ne k narodnjakom spadajočega birokrata, — gotovo, da bi s to oficijozno taktiko opozicijo ustavovercev proti njemu potisnila, — in reče: „kar se tiče na skoro obljubljenega novega naučnega ministra Kriegsaura, moremo le jedno pristaviti, da se bode desnica brigala tudi tu bolj za dejanja nego za osobo.“

„Neue Freie Presse“ piše tudi o poročilu in zvijačnem poročevanju „Boh.“ in pravi: „To je prav oficijozna logika, katerej je vse jedno v jednej sapi poročati: Grof Taaffe je sicer zmagal, ali je vendar kapituliral. Kajti, da je izročitev portfelja za nauk gospodu pl. Kriegsau kapitulacija (ustavoverstva), o tem nij dvombe.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. februarja.

Oficijozni „Fremdenblatt“ poroča, da je gospod Stremayr vsled imenovanja Kriegsaura dal ostavko ali demisijo tudi kot pravosodski minister. Sam Bog daj, da bi res bilo! Da bi se le tega človeka iz ministerstva znehili!

Državni zbor je 5. febr. začel obravnavati novo postavo o zemljiščnem davku, katero bode jutri nadaljeval.

V kazensko-zakonskem odseku državnega zbora se je izročil predlog Gregrov gledé odpravljenja objektivnega postopanja zoper časopise pododseku, v katerem so poslanci Wolski, Lienbacher in Bareuther. Poročevalec za Gregrov predlog v pododseku je dr. Wolski. Beremo, da se je v odseku sploh priznavalo, kake zlorabe se delajo z dozdanjimi objektivnimi konfiskacijami.

Češki škofje so vložili do naučnega ministerstva prošnjo, da bi se konfesionalne šole zopet vpeljale, utemeljevajoč svojo prošnjo s tem, da ločitev cerkve od šole ovira oboljšanje šolstva. Zahtevajo, da se mora šola s cerkvijo zopet spojiti, sicer da češki škofje in duhovščina ne bode novočrne šole nič več podpirala.

Baron Hübner je ondan v delegaciji o vnanjej politiki govoreč ostro in neprevidno sovražno izrazil se zoper francosko republiko, češ, da bode le spet komunoda rodila in v Italijo zatrosila se, kar je drugim monarhijam nevarno. To dozda je neopravičeno „prorokovanje“ so magjarski in nemški listi porabili, da so začeli hujskati na Slovane in konservativce v Avstriji, češ, taka bode tedaj vaša vnanja politika. S tem delom govora je Hübner slovansko-konservativnej stranki, h katerej se menda on niti ne prišteva, le škodoval. Zato se češki listi, na čelu jim „Politik“ prav odločno zavarujejo zoper to, da bi bil Hübner, zoper Francoze ropotaje, v imenu slovanskih avtonomistov govoril. Nam Slovonom nij nič treba vtikati se proti francoskej republici. — Skladajo se pa v tem s Hübnerjem, kar je dalje dejal, da je nujna potreba za Avstrijo, da ima dobro porazumljenje z Rusijo.

Vnanje države.

Iz **Bolgarije** poročajo denes novine, da je večina poslancev novih, da se torej še ne more za gotovo reči, katera stranka je zmagala. Mej voljenimi so tudi vsi ministri.

V **bavarskem** deželnem zboru je katoliške stranke poslanec Daller nasvetoval, kralja prositi, da naj bavarski zastopnik v zveznem svetovalstvu glasuje zoper povišanje nemške vojske.

V Londonu se je včeraj **angleški** parlament odprl. Prestolni govor naglašja, po navadi, prijateljske razmere k vsem evropskim državam, in meni, da je upanje, mir vzdržati. Dozda je na nij mogoče vojsko iz Afganistana nazaj poklicati. Vlada hoče tamošnjo mejo močno zagotoviti in hoče prijateljske razmere z vladarjem in narodom afganistanskim. Prestolni govor dalje upa skorajšnje ustanovljenje južno afrikanske federacije.

Francoski, v zvezkih izhajajoči časopis „Nouvelle Revue“, kateri izdaje gospa J. Lamber, prinaša zanimiv sestavek o vnanjej politiki zoper Bismarka. Gospa Lamber sama piše: „Nekdaj je bila še neka umetnost, ljudstva vladati. Denes, z gospodom Bismarkom, se rabi v to samo surovo, v svojej jednoličnosti suvereno malomarno postopanje. Laži, obljube, groženja, prouzročeni nemiri, kateri se podpirajo in izkoristijo, s tem se dá vsak narod evropski ujeti ali pa se nad tem spodtika, ako se ga loti ali varuje gospod Bismark. Ta žalostni mož tira svoj vojni posel

vedno z istimi sleparskimi sredstvi, in neverjetno, da prouzroči zmirom isto iznenadevanje, zmirom se mu rado veruje. Bismark slovanežderec, Avstrijo vabi na limanice, a Rusija je zdaj ozdravljena od svoje bolezni, ker je verovala v prusko prijateljstvo. Zveza z Nemčijo je zmirom sleparstvo in Bismark bode zmirom napenjal vse svoje moči, da bi izvršil svoj načrt: Nemčija od Severnega in Vshodnjega morja do Črnega morja in Adrije.“

Dopisi.

Z Dunaja 5. febr. [Izv. dop.] Državni zbor bode samo do velike noči zboroval, po velikonočnih praznikih pa se skličejo deželni zbori.

V denašnej seji je knez Liechtenstein stavil predlog zaradi revizije državne šolske postave na verskej in narodnej podlogi. Ta nasvet podpira cela desna „pravna“ stranka, Čehi, Poljaki in Jugoslovani.

Te dneve je krožila po raznih novinah od „Pester Lloyd“ sprožena novica, da vojski krogi nameravajo terjati še več milijonov za vojne namene, namreč zato, da bi se Dunajsko mesto utrdilo, t. j. da bi se okolo Dunaja postavilo več fortov in tvrdojav. Za zdaj je ta stvar — še bosa. Kdo bo te milijone dovolil in od kod jih vzeti! Slovanje le kličemo Avstriji: skrb za dobro notranjo politiko, katera bode tvoje narode zadovoljila zlasti slovanske in v teh svojih zadovoljnih narodih imaš najtrdnjavo tvrdojavo.

Sicer pa so lehkooživci Dunajčanje leta 1866. pokazali s svojim strahopetnim in malodostojnim in malomoževskim obnašanjem, da oni nijso iz tacega blaga, ki bi dalje vojno obleganje s slavo in čestjo prebili.

? **Iz Ljubljane** 5. febr. [Izv. dopis.] (Nemščina v cerkvi.) Dne 1. februarja, t. j. zadnjo nedeljo, sem bil šel k „desetej“ maši k sv. Jakopu. V cerkev stopivšemu se mi je jako čudno zdelo to, da je tako prazna, in mislil sem, da je masa uže minila, ali pa da se je na pozneje prelozila. Ali zmotil sem se! Zvonček zažvenkljā, in na leco stopi duhoven, pričenski pridigo v nemškem jeziku. Ozrl sem se po cerkvi in naštel: 13 moških in 35 ženskih, uštevši tudi deco. To število osupne. Kje leži vzrok tej malomarnosti? Po mojem mnenju v nemškej pridigi. K sv. Jakopu v cerkev prihajajo navadno priprosti meščanje in slovenski okoličanje, ki ne umejo nemščine; nekaj je gospode tudi, a ta ume tudi slovenski bolje nego nemški. Nasprotno je cerkev zjutraj in popoldne natlačeno polna, takrat pa je pridiga slovenska, duhovensko opravilo slovensko. Nadalje isto more vsagdo opazovati v šenklaški cerkvi; po korarskej maši ob nedeljah se nemška pridiga prične — prostaki, katerih velika večina je zmirom pri tej maši,

tako, da so nekateri Nemci vprašali, kaj opovajo besede te pesni, in da so, ko se jim je povedalo, da pogin slovenskega rodu ob Adriji, rekali: „Daher die so ergreifend brausenden und doch wieder so ruhrenden Töne, — das ist ein wahrhaft schönes slavisches Lied“. — Potem pa se prične ples, a pri vsej eleganci jako priprostega in veselega značaja, da se sme prištevati prvim tukajšnjim plesom. Gospoda, ki sicer radi kmalu po polunoci odhajajo, se do belega jutra, ko je bila godba uže davno utihnila, niso mogli ločiti. Bilo pa je sedaj tudi še v istini veselo, kajti omladina srbska hotela je dostojno končati, kar je bila tako orjaško podjela. Ob dolgej mizi zbrali so se veseli Srbi, kojim so prisedli Slovenci — in resnično tudi nekogi spoštovanja vredni Hrvatje — in sledila je pesen za pesnijo, zdravica za zdravico. Predsednik „Srbadije“ nazdravlja najprej slovanskemu pevskeemu društvu, potem pak slovanskemu akademickemu društvu „Triglavu“. Predsednik tega društva g. Požar zahvaljuje se najprej za tako prijateljsko vabilo in slovansko-gostoljubni sprejem in čestita v daljšem govoru društvu „Srbadiji“ prvič kot zastopnik dijaškega društva proti dijaškemu društvu, a dalje kot društvu, kojega člani so iste krvi, kakor člani „Triglava“, da more tedaj tu čestitati z ljubečim srcem brat „Triglav“ sestri „Srbadiji“, in izraža slednjič željo, naj bi ta sloga, marljivost in navdušenost za vse blago in visoko, ki živi sedaj mej brati Srbi kot dijaki, bivala tudi v poznejših letih v njih, naj bi bili pravi in vredni nasledniki svojega čestitljivega in slavnega mučenika Miletiča, naj bi se tudi pozneje prav dobro spominjali onega slovanskega plemena, kojemu se z njimi vred še vedno krivice godé — naroda slovenskega, in naj bi bili kot umni možje pravi apostelji svoje srbske a tudi občeslovanske ideje. — Te besede, kakor sem opazil, padle so v sprejemljivo srce, kajti bile so z jakim navdušenjem odobravane. Došla je se ve da tudi cela množica telegramov — tudi g. prof. Janko Pajk je čestital, posebno pa iz srbskih pokrajin.

Končno si usojamo graški Slovenci tudi na tem mestu izraziti vrlejš „Srbadiji“ najto-plejšo hvalo za tako veselje, ki nam je je ona priredila. dalje najprijaznejša čestitanja k pet-letnemu njenemu obstanku, in slednjič najsrčnejšo željo, da bi obstajala in cvéla „još mno-gaja lijeta!

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Idrija 5. februarja.*) Pri občinskih volitvah je v 3. razredu zmaga narodna! Doktor Baaz 162; Kogej Josip, dekan, 157; Čermak Jožef, rudniški svetnik, 156; Treven Valentin 156; Lapajne Štefan 156; Serjun Jožef 156 glasov. Lipold-Onderkovi „aufsichti“ so 45 glasov ujeli.

Idrija 6. februarja. V drugem razredu je tudi narodna stranka zmagala pri občinskih volitvah. Naši kandidatje so dobili 17, na-sprotni 12 glasov.

Domače stvari.

— (Odlikovanje.) Iz Belgrada se nam piše, da je „srbsko društvo zdravnikov“ v svo-jej seji dne 13. m. m. imenovalo našega za-služnega slovenskega poslanca g. dr. Jos. Voš-njaka svojim častnim udom.

*) Ker smo mogli ta nam včeraj kasno došli telegram samo v nekoliko eksemplarov včerajšnjega lista uvrstiti, ponavljamo ga denes. Uredn.

— (Čitalnica v Šent-Vidu nad Ljubljano) napravi dne 8. februarja veselico s tombolo, petjem, veseloigro: „Nemški ne znajo“ in šaljivem trospevom: „Trije nosovi“. Začetek ob 6. uri zvečer. K tej veselici uljudno vabi odbor.

— (Postojnska čitalnica) napravi v prostorih gosp. N. Doxata veselico v nedeljo 8. svečana s sledečim programom: 1. Ples „svira kvartet čeških godcev“; (ob 11 uri poneha ples in nadaljujejo sledeče točke:) 2. Zbor „Kolo“ (N. Haslota) 3. Čveterospev „Ivanova“ 4. Kom-ični prizor „Turški pavček“. 5. Šaljiva lote-rija. Počitek. 6. Nadaljevanje plesa s šaljivim kotolijonom. Občna želja je, da se pride ko-stumirano k plesu točno ob 8. uri. Vstopnina za ude 40 kr. z družino 80 kr. in za neude 60 kr. z družino 1 gld. 20 kr. K obilnej ude-ležbi vabi uljudno odbor.

— (Grozen umor.) Piše se nam z Zi-danega mosta: Anton Flajs, star okolo 60 let, in njegova žena Terezija, stara okolo 50 let, samotarca in posestnika borne koč v Artičah, fare sv. Trojice v radeškem okraji, bila sta na večer 29. januarja t. l. v svojej koči prav po nečloveško — pobita. Hotela sta ravno krompir v oblicah večerjati, kar pristopita na tihoma dva človeka, jeden z navadno mesar-sko sekuro, drugi pa s tesarsko širočko v roki, ju primeta za glavo, ter jima posekata vratova prav do zatilnika, da je glava le še za kožo držala se trupla. Pa ne še dosti tega! Vsekata jima še mnogo globokih ran po glavi in rokah. Potem ju zavlečeta pod klop, prebrskata ne-koliko po hiši, kjer pa nič ne najdeti, otideta ter zakleneta vrata. Sosedje so ju stoprav črez 6 dni pogrešili, ter ju našli od mraza uže otrpna. Hudodelcev še nemajo!

— (Mej Poličanami in Ponkvo) je železniški vlak nekega moža povozil in glavo združil, da nij spoznati, kdo je bil ta nesrečnež.

Razne vesti.

* (Ruska carica) je zadnji četrtek popoldne pripeljana bila v Peterburg. Car in carska rodbina so jo prišli čakati na kolodvor, ter jo potem spremili v zimsko palačo. Mesto je bilo okinčano in kjer se je peljala, po-zdravljala jo je silna množica ljudi.

* (Umor.) Pred kratkim smo poročali, da je župan v Poljani na Štajerskem, Karel Reizinger zginil; nikdo nij vedel, kam da je šel. Dne 22. m. m. so ga našli mrtvega na Ogerskem. Roparji so ga bili napadli, ter oro-pali; zvezali so mu najprej roke, potem ga pa zadavili.

I. I. izkaz

odbora za nabiranje darov stradaljočim Istranom:

Vsled II. izkaza	1077 gld. 73 kr.
50 kecev in 400 kilo kisle repe in zelja	
Neimenovan iz Trsta poslal	2 " — "
in od g. prof. Uznika iz Trsta	2 " — "
G. Mirko Hrvat v Djakovem	9 " — "
Iz Zlatara nabral T. R.	8 " — "
Č. g. vikar Dolencec po č. g. o. H. Novlanu	20 " — "
Isti od istega izročil	8 " 60 "
G. Št. Križnič, šolski nadzornik v Pulji	10 " — "
Slavno uredništvo „Novic“ tam iz-kazanih	70 " — "
Slavno uredništvo „Slovenca“ tam izkazanih	71 " 50 "
Č. g. vikar Dolencec po č. g. o. H. Novlanu	11 " — "
Č. g. Rozman iz Ljubljane po č. g. o. Hugo Novlanu 115 kilo moke. G. Ivan Marečič-Uglesič iz Gologo-ric	3 " — "
G. Karel L. Huth kurat c. kr. vo-jaške bolnice v Trstu	4 " — "
G. župnik Supljina iz Berma še	2 " — "
Č. g. vikar Dolencec iz Ljubljane po č. g. o. H. Novlanu	50 " — "
Neimenovan	1 " — "

Iz Trsta je poslal neimenovan gospod od g. grofa Lilienthala iz Gradea darovanih	150 gld. — kr.
od neimenovanega gosp. iz Gradea od č. g. kanonika Rumpierja iz Za-greba	6 " — "
in isti neimenovan gospod je dodal G. dekan Aleš v Semiču	12 " — "
Č. g. o. H. Novlan je izročil po č. g. vikarju Dolencec in „Zgod-njej Danici“ nabranih	100 " — "
G. dr. L. Gregorec, urednik „Slo-venskega Gospodarja“	26 " 20 "
G. Ed. Wagner, predstojnik telegr. urada v Pazinu še	134 " 35 "
G. Dolžan, telegrafski uradnik v Pazinu še	2 " — "
G. Scarpa, telegrafski revizor	2 " — "
G. P. Orsič, bogoslovec v Gorici, nabral	40 " — "
Č. g. o. H. Novlan, katehet v Pa-zinu, je izročil po č. g. vikarju Dolencec poslanih od „Zgodnje Danice“ nabranih	43 " 63 "
Č. g. župnik Razpotnik v Višnji-j gori	35 " — "
G. Marija Angerer iz Zagreba	15 " — "
G. Josipina Vrhovec iz Žuženberga	5 " — "
Č. g. vikar Dolencec iz Ljubljane	19 " — "
G. Guggenberger, prof. v Pazinu	5 " — "
Č. g. župnik Peharec in kaplan g. Ivan Vrhovnik sta nabrala pri faranih iz Sore 13 vreč, to je, 1113 kilo žita.	
Presviti gospod biskup Jurij Do-brila iz Trsta	130 " — "
Č. g. Josip Orbanic, plovnik v La-nišču	15 " 12 "
Iz Varaždina: gospod realni učitelj J. Francelj	4 " — "
in gospa Sofija Kirovič, posestnica v Varaždinu	10 " — "
G. Ivan Tomažič iz Rudolfovega	10 " — "
G. St. Križnič, šolski nadzornik v Pulji, nabral	50 " 80 "
G. dr. Benjamin Ipavc iz Gradea	5 " — "
Č. g. Rački, kanonik v Zagrebu, nabral pri presvitlih in prečesti-tih gg. prvostolnega kapitola za-grebačkoga	73 " — "
Slavno uredništvo „Novic“ v drugič G. vikar Dolencec po „Zgodnje Danici“ nabranih po č. g. o. Hugo Novlanu izročil	28 " — "
Isti	69 " — "
G. opravitelj Tramte iz Žuženberka po č. g. H. Novlanu	38 " — "
Č. g. H. Novlan izročil po č. g. žup-niku Peharcu in po č. g. kaplanu Iv. Vrhovniku nabranih	17 " — "
Č. g. o. Josip Bizavičar v Ljubljani nabranih	20 " — "
G. dr. L. Gregorec, urednik „Slov. Gospodarja“ pri naročnikih ime-novanega lista nabranih	14 " — "
Č. g. Ivan Čadež pri Ivanu p. Pri-stranek	101 " — "
G. Ant. Fabris, kaplan v Lindaru	20 " — "
G. Anton Flego, škofijski kaplan v Trstu	5 " — "
Č. g. dekan Ant. Mežnarec v Kranji nabral 300 kilo krompirja in 725 kilo žita (15 vreč vsega vkup.)	5 " — "
G. S. Gregorič, kaplan v Rihenbergu	5 " — "
G. Farožič, c. kr. poštni pomočnik v Dubrovniku nabral	5 " — "
G. Peter Majdič iz Mengiša poslal 430 kilo (4 vreče) moke	
G. župnik Kulavice v Št. Vidu na Dolenjskem nabral 1710 kilo (81 mernikov) žita in 2020 kilo (83 mernikov) sočivja	
G. prof. Kalb iz Pazina za mesec marc še	2 " — "
G. Franjo Orlič, plovnik Zminski še	15 " — "
Č. g. Hugo Novlan je izročil od č. g. vikarja Dolencec prejetih, od različnih gg. župnikov „Zgodnji Danici“ poslanih	17 " — "
N. N.	2 " — "
G. župnik Fr. Lazar pri sv. Petru v Šumi	5 " — "

Vsega vkup 2918 gld. 29 kr. 50 kecev, 400 kilo kisle repe in zelja, 300 kilo krompirja, 3548 kilo žita, 455 kilo moke in 2020 kilo sočivja.

Odbor se vsem p. n. gospodom dariteljem in onim, ki so se z nabiranjem trudili najsrčnejše in najto-plejše zahvaljuje, ter prosi daljnje podpore.

V Pazinu dne 4. febr. 1880.

V imenu odbora za stradaljoče v Istri: J. Berbuč, tajnik.

Umrli so v Ljubljani:

2. februarja: Marija Kraševac, mestnega straž-nika hči, 1 leto, na Karlovskej cesti, št. 6. — Janez Starič, kaznenec, na gradu, št. 12, 23 let, za tuber-kulozo. — Marija Peteani, delavca žena, 57 let, lon-čarska steza, št. 6. — Janez Erzar, prisilni delavec, 21 let, na poljanskem nasipu, št. 50, za pljučno tu-berkulozo.

pa iz cerkve. Kar vse se ven gnjeti. Marsikdo bi ostal, ko bi bila pridiga slovenska. Kakor se čuje, bodo šentjakopski farani baje uložili prošnjo, da se uvede nedeljska dopoldunska pridiga v slovenskem jeziku.

Iz Kranja 4. febr. [Izv. dop.] Po dolgem mirovanju smo imeli 1. febr. Vodniku v spomin zopet jedenkrat „besedo“. In radi obstanemo, da smo s to besedo na vse strani prijetno iznenadeni bili. Program se je izvrševal izvrstno in gladko. Gospodje pevci čitalniški, pod vodstvom nove, ali skušene roke, so v polnem številu nastopili, ter dejansko dokazali, da prvi steber vsakej čitalniške veselici je vendar le petje. In da nam ta steber neomajan ostane v prihodnje, to je naše trdno upanje.

Prestopivši na drugo točko, omenjam pred vsem, da je bil gospoda O. D. slavnostni govor večeru primeren. Čutili smo vsi, da je govornik svoje besede v istini iz srca govoril, in da je navdušenje, s katerim je govoril, zajemal iz studenca resničnega domoljubja. Da ga vidimo še mnogokrat na čitalniškem odru.

Neizrečeno krasno je bilo sviranje na flavti, in občno mnenje je, da se kaj enacega v naši čitalnici do sedaj še nij čulo!

Deklamacija je bila prevzela gospica U. P—čeva, katera nam je kot spretna gledališka igralka še od predlanskega leta v dobrem spominu. Tudi denašnje svojo nalogo je izpeljala z odličnim uspehom, kar je pričalo burno ploskanje pri konci njenega deklamovanja. Iz srca izrekamo željo, da bi nam gospica delavne svoje moči v prihodnje ne odtegnila, in da bi jo zopet prav kmalu videli na čitalniškem odru.

Končno naj še omenim, da je bila deklamacija, za ta večer zložena, polna poezije. (Naši bralci jo najdejo v včerajšnjem našem „listku“. Ur.) —x.

Iz Ilirske Bistrice 4. febr. [Izv. dop.] (Dobrodelne Vodnikove besede tragični konec.) Veselica, katera se je 2. februarja v naši čitalnici Vodniku na čast in v korist stradajočim Notranjem in Istranom v občno zadovoljnost vršila, dosegla je kljub vsem nasprotnim, maločastnim in dobrodelni namen podirajočim oviram, vendar le svoj namen.

Vzrok, da je bila veselica od domače strani slabo obiskovana, je smrt, ki je malo pred veselico obiskala jako spoštovano in na daleko čislano poštno hišo, ter ž njo vred še veliko družih hiš vrgla v žalost. Druzega uzroka se nam zdi nečastno omenjati.

Hvala in vsa čast gre oddaljenim gostom, ki so nas počastiti blagovolili in takó največ pripomogli k lepej svoti čistega dohodka od 50 gl. 50 kr., katere dobodo polovično naši stradajoči Notranjci in Istrani.

Reči smemo, da mi se nijmo bili v danih razmerah nadejali takó sijajnega uspeha dobrodelne naše besede.

V imenu stradajočih Notranjcev in Istranov bodi tedaj tú od celega čit. odbora najtoplejša zahvala izročena vsem p. n. požrtvovalnim udeležiteljem veselice in vsem onim, ki so bili zadržani priti, a poslali svoje doneske. —

Program besede se je v splošno zadovoljnost gladko izvršil, le obžalovati je, da je bila okusno okinčana dvorana preveč prazna. Gospodična Š. je takó v srce segajoče govorila svoj govor za stradajoče Notranjce in Istrane, da bi bila še srca ónih ganila, kateri so nas sè svojo nenavzočnostjo poča-

stili. G. M. je bil kakor vsikdar v svojem elementu.

Nova prikazen na odru naše čitalnice je bila letos gospodična T., ki je svojo nalogo jako spretno in natanko izvršila in se sè svojim nežnim glasom vsem prikupila, ter izkazala se izvrstno diletantino. Hvalevredno so tudi vsi drugi gospodje izvršili svoje naloge. — Pevci so se vrlo lepo obnesli in želi občno pohvalo. Veselilo nas je iz srca zopet enkrat videti in čuti našega bivšega pevovodjo, g. S., ki je sè svojim glasom zdatno pripomogel k lepemu petju. Hvala gre tudi g. R. za trud pri pevskih vajah.

Vesetje nam je pa kalil žalosten in redek dogodek, kateri se je kmalu popolunoči pripetil. Gospej Hartmann, ki je uže dalj časa bolehal na pljučnej bolezni, je kmalu po začetku plesa v dvorani slabo prišlo takó, da je morala plesno dvorano zapustiti, ter je v stranskej sobi po preteku $\frac{3}{4}$ ure na pljučnem otrpenjenji dušo izdihnila.

Po tem tragičnem dogodku je moralo se ve da vse razveseljjevanje prenehati, in tako je veselo pričeta beseda žalostno končala.

Iz Knežaka 3. febr. [Izv. dop.] Zadnjič sem v vašem cenjenem listu popisal veliko bedo tukajšnjega ljudstva gledé lakote, katera se vsak dan v večje meri kaže, ter nekatere družine jako tare. Nekaterih družin stanje je res nepopisljivo žalostno. K tej bedi se je sedaj še druga pripetila, to je suša, pomanjkanje vode ljudem in živalim. Pri nas, akoravno na Krasu, bi ne smelo vode zmanjkati, ko bi ljudstvo složno bilo, ter si dober vodnjak z ne velikimi troški napraviti hotelo. Imamo namreč dva studenca, a oba držita vodo le takrat, kadar je je tudi drugod odveč. Potrebna sta namreč temeljite poprave, za kar pa tukajšnje vaško gospodarstvo nima nič kaj dobre volje. Ne davno je padlo kos oboka in zidu narazen, in kmalu bile bi nekatere ženske mrtve. Uže dalje časa se pametnejši občani bavijo z mislijo, kako bi se temu v okom prišlo, a do sedaj nijso še edini v tem, kje bi se taki vodotok ali vodnjak napravil in kje zanj denar vdobil. Vsakdo bi ga rad pred svojo hišo imel, kar pa se gotovo zgoditi ne more. Za denar je tukaj res huda, ker nij nikakoršnega zaslužka in nekateri gospodarji živine némajo; a z združenimi močmi dalo bi se morda vendar kaj napraviti. Nekaj naj bi občani dali, nekoliko bi gotovo c. kr. kmetijska družba dala in prošnja za podporo na deželni odbor gotovo ne bi bila brezuspešna. Ker ljudstvo v vsem pomankanju trpi, da vsaj dobre vode dovolj imelo. Uboge ženske morajo 1—2 uri čakati, da si 1 kebelj (škaf) vode naližejo, in to v tacem hudem mrazu! Iz tega je razvidno, kako potreben bi bil tukaj vodotok, in kako koristen.

Sklepaje naj vam še povem, da je slav. c. kr. kmetijska družba v Ljubljani tukajšnjim občanom 5 lepih ovnov Trbiškega rodu brezplačno podelila, za kar se jej s tem srčno zahvaljujemo. Ko bi nam le še enega junca boljšega plemena naklonila, bi se temu v živinoreji zanemarjenem kraju veliko pomagalo, ker tri ure na okrog nij nikakoršnega dobrega junca. Da bi si ga pa občina napravila, o tem se ne da govoriti.

Iz Istre 3. februarja. [Izv. dop.] (Tolovaji.) Pri Zabroniču, železniški postaji blizu Pulja, so napali denes 3. februarja okolo tretje ure popoldne razbojniki inženjerja iz Pazina g. Chluba, ki se je peljal z železniškim vozič-

kom od Kanfanara naprej, da bi čuvajem mesečnino izplačal. Blizu imenovane postaje lazi železniška proza nekoliko kvišku ter pelje skozi vsedlino ali zarezo, vrhu kojega so razbojniki čakali imenovanega gospoda in četiri na vozičku navzočne delavce in čuvaje najprej s kamenjem napali, ter potem takoj v zarezo prihiteli. En kamen je g. inženjerja zadel, tako da je brez zavesti pod voziček padel, drugi pa so se v bran postavili, mej tem ko je eden od njih na vrh vsedline tekel in od todi razbojnika kamenjal. Zadnji so dvakrat nanj streljali ali k sreči ne — zadeli, pač so pa tudi jednega spremljevalcev Chlubovih s kamenjem ranili. Toda tudi dva razbojnika sta bila ranjena, jeden je pobral potno torbo inženjerjevo, ker pa nij pričakovanega denarja notri našel, jo je zopet tje vrgel. Po kratkem boju so „gospodje tolovaji“ pobegnili, brez da bi bili kaj opravili.

Žalibog, da nijso taki slučaji v onih krajih nenavadni, kajti ravno tam je bil pred nekimi leti inženjer Loew, ko se je peljal delavce izplačat, oropan, pred par leti so pa isto tako blizu imenovanega kraja tolovaji pošto oropali in kondukterja ubili. Vsakako bo vlada primorana začasno tem bolj ostro postopati ter, ako misli zelo korenito iztrebiti, šole učiniti in ne ljudstvo tako zanemarjeno pustiti, kakor do sedaj. Dalje časa nij bilo v takozvanej Roveniji ni jednega duhovnika, deloma radi pomanjkanja duhovnih pastirjev deloma tudi radi tega, ker se nij upal ni jeden tam poslovati. Nij čudo, ako se potem čuje, da so tatovi v jedne noči na sedmih krajih različne tvarine pokradli, kakor se je tam pred par tedni zgodilo, ali pa da so tolovaji pošto oropali, kar se je v istem času pripetilo, le z razločkom, da je sam postiljon to učinil. Gotovo je, da letos tudi beda in lakota dosti njih k temu sili, toda tudi v prejšnjih boljših letih so bili oni okraji jako na slabem glasu; obče znano je, da le iz enega tamošnjega sela sedi 27 osob v Kopru, Gradiški ali Rovinju, od kojih je večina na 15 do 20 let zapora ali pa za celo življenje obsojena. — To so strašanske razmere! —

Ravno kar zvem, da žandarji nekatere zločince uže imajo.

Iz Grada 2. februarja. [Izv. dop.] Večer 26. januarja bil je za tukajšnje prave Slované, posebno pak za dijake večer najčistejšega veselja. Obhajalo je namreč srbsko akademično društvo „Srba dija“ spomin svojega petletnega obstanka in povabilo se ve da v prvej vrsti brate Slovence in druge Slované, potem pa tudi drugo odlično gospodo graško. V krasno ozaljšanih prostorih nove Steinfeldske dvorane zbrala se je do osmih ogromna množica najelegantnejšega občinstva. Po uvodnem komadu tukajšnje vojaške godbe pozdravi predsednik „Srbadije“ g. Šajnović došle goste najprej v srbskem in potem v nemškem jeziku in označi pomen slavnostnega večera, potem pak zadoni óni divni „Što čutiš Srbine tužni?“ po dvorani tako krepko in tako milo, da je marsikateremu čutečemu Srbinu privabil solzo v oko. Mislim pa, da so gg. pevci „slovanskega pevskega društva“ pod vodstvom hvalevrednega predsednika g. Juvanca ta spev tudi res tako peli, kakor ga je naš slavni Jenko v srci čutil. Izmej drugih točk posebno omeniti je deklamacija g. Markovića, ki je „Mučenico“ od Jakšića prednašal v občo pohvalo, in pa Hajdrihovo „Jadransko morje“, koji mogočni zbor je pač vsem do srca segal

3. februarja: Antonija Jakolin, mizarskega pomočnika hči, 5 let, na tržaški cesti št. 27, za mrtevico na pljučah.

4. februarja: Jozefa Gosar, prodajalca moke udove hči, 13 let, na sv. Petra cesti, št. 45, za pljučno in črevesno tuberkulozo.

V deželni bolnici.

27. januarja: Ana Mihelič, slikarja sob hči, 14 dni.

28. januarja: Fran Stalec, gostac, 66 let, za pljučno tuberkulozo.

31. januarja: Mat. v.ž. Lenarčič, delavec, 40 let.

1. februarja: Roza Skala, posestnica, 42 l.

2. februarja: Meta Potčič, delavka, 18 l. za pljučno tuberkulozo. — Jera Zaviršek, gostaška, 73 let. — Wencej Zajec, kajžarja sin, 3 leta, za difteritis.

3. februarja: Neža Pirnat, gostaška 77 let. — Apolonija Kane, delavka, 61 let, za vnetjem pljuč. 4. februarja: Regina Črne, delavka, 55 let, za slabostijo.

Dunajska borza 6. februarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	71	gld.	25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	"	50	"
Zlata renta	85	"	15	"
1-60 drž. posojilo	131	"	75	"
Akcije narodne banke	843	"	—	"
Kreditne akcije	301	"	90	"
London	116	"	95	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	34	"
C. kr. cekini	5	"	53	"
Državne marke	57	"	80	"

Tuji.

7. februarja:

Pri Slonu: Dr. Vošnjak, Wiener iz Dunaja. — Larih iz Maribora. — Kornizor iz Gradca.

Najboljši

salónsk premog

(44-5)

razkrojena drva

po najnižji ceni pri

A. Debevo, rimska cesta (Gradišče) 19.

Wilhelmov

rinski, skušeni, pravi, vseobčni

zdravilni in vodni prilep (plašter)

zoper

glavobol, rane, opeklino in ozeblino.

Ta prilep je privilegiran od Nj. rimsk. kat. veličanstva. Moč in učinek tega prilepa je posebno ugoden pri globokih in raztrganih ranah vsled udara ali udara, pri hudih ulesih, neodpravljenih bezgavkah, pri skelečnih izpuštkih, pri črvu, vnetih in oguljenih prsih, speklinah, kurjih očesih, otiskah, zmrznjenih udih, pri toku iz trganja in enakih bolečinah.

Jedna škatljica stane 40 kr. av. velj. Menj, nego dve škatljici se ne pošiljati in staneti s kolekom in pošiljati 1 gld. av. velj.

Ta prilep pravi ima samo

lekarna Fran Wilhelma v Neuenkirchnu pri Dunaji.

Nadalje ima tudi:

V Ljubljani: Peter Lassnik.

(527-7)

Temeljita pomoč
vsem, ki so v želodci ali trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snajenje sokrovice in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse težko prebavljanje, osobito gnjus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, krč v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Velepoštovani g. Fragner!

Prosim vas udano, pošljite mi za priloženih 18 mark zopet „dr. Rozov življenski balzam“. Ta balzam je prav posebno sredstvo zoper gnjus do jedi, shujšanje, in ako se ne more spati. Ljudje, nad kojimi so uže obupali zdravniki, postali so po tem „življenskem balzamu“ zdravi in krepki. Prosim za takojšnje priposljanje.

V štovanju vam udani H. Stolzenberg.

Loos-Heinersdorf poleg Müncheberga 14. avg. 1875.

Svarjenje!

Da se izogne nejubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarn B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izde ovalca B. Fragner-ja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 20-3.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekarna; Jos. Svoboda, lekarna. V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekarna. V Kameniku: Jos. Močnik, lekarna.

Vse lekarnice in večje trgovine z materijalnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama. Isto tam:

Pragska občna domača maz,

gotovo in izkušeno sredstvo za ozdravljenje vsacega prisada, rane in otekline, a 25 in 30 kr. av. v.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. a. v. (270-18)

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Prsne in pljučne bolezni,

naj si bodo kakeršne koli, odpravi najgotovješe po zdravniškem ukazu pripravljeni

v Avstro-Ogerskeji, Nemskeji, Francoskeji, Angleškeji, Španskeji, Rumunskeji, Holandskeji in Portugalskeji varovani

Wilhelmov

snežniški zeliščni alop

od

Fran Wilhelma, lekarja v Neuenkirchnu.

Ta sok je izvrsten in posebno upliven pri bolečinah v vratu in prsih, hripi, hripavosti, kašlju in náhodu. Mnogo jih je, ki potrjujejo, da se imajo samo temu soku zahvaliti na prijetnem spanji.

Posebno pozora vreden je ta sok kot vračilo pri megli in slabem vremenu.

Zavolj svojega vrlo prijetnega okusa koristi otrokom, in je potreba vsem na pljučah bolnim; potrebno sredstvo je pa pevcem in govornikom zoper nejasen govor in hripavost.

Oni p. n. kupci, ki želé pravi snežniški zeliščni alop, katerega uže prirej. jam od l. 1855., izvolé naj izrečno zahtevati

Wilhelmov snežniški zeliščni alop.

Navod se pridodá vsakej sklenici.

Jedna zapečatená izv. rna sklenica velja 1 gld. 25 kr., ter ima zmirom fršno

Fran Wilhelm, lekar v Neuenkirchnu (Nižje Avstrijsko).

Zavoj se računa 20 kr.

Pravi Wilhelmov snežniški zeliščni alop imajo tudi samo moji gg. kupci:

V Ljubljani: Peter Lassnik;

Anton Leban, lekar v Postojni; Karel Šavnik, lekar v Kranji; Fr. Wacha, lekar v Metliki; Dom. Rizzoli, lekar v Novem mestu.

P. n. občinstvo naj zmirom zahteva osobito Wilhelmov snežniški zeliščni alop, ker tega samo jaz pravo izdelujem, in ker so izdelki p. d. imenom Julius Bittnerjev snežniški zeliščni alop samo nevedna posnemanja, pred katerimi jaz posebno svarim.

Najgotovješa pomoč

kakorkoli bolnim v vratu in prsih

lekarja O. Klementov

tirolski prsni sirup,

jako aromatično okusen, popolnem shranljiv izleček najboljših

tirolskih planinskih zelišč.

Gospodu lekarnarju O. Klementu v Inomostu!

Ker sva ob početku zime hudo kašljala, ter trpela hude muke v prsih in neprehljivo zaslinjenje, rabila sva na mnoge svete jaz in moja soproga vaš „tirolski prsni sirup“; uže v kratkem času sva bila popolne ozdravljena. Radostno tedaj naznanjava vam tako srečen učinek vašega izlečka planinskih zelišč, ter se vam najiskreneje zahvaljujemo.

V Inomostu, novembra 1879.

Otto Prechtler,

upok. c. kr. vodja drž. arhiva in pisatelj.

Cena izv. sklenici: 1 gld. av. v.

Osrednja zaloga pri prirejevalci lekarji O. KLEMENTU v Inomostu.

V Ljubljani: lekar Trnkotzy; v Celovci: lekar Birnbacher.

NB. Pri kupovanji naj se pazi na ime prirejevalcevo in njegovo brambeno znamenje: Očino zelišče (edelweiss) z monogramom na črnej podlogi. (33-3)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.